

PRESSEMEDDELELSE

25. september 2007

Flådens eg gør gavn på LOA

Efter englændernes artilleribeskydning af civilbefolkningen i København i september 1807 – det første terrorbombardement mod en europæisk hovedstad – måtte Danmark opgive sin flåde.

Da englænderne erfarede, at Frankrig og Rusland ville tvinge det i Napoleonskrigene neutrale Danmark til at vende sig mod England, gik man fra engelsk side til angreb for at sikre sig kontrollen over den danske flåde. Danmark fik et ultimatum: Indgå alliance med England og udlever flåden – ellers bliver der krig. Kravet blev afvist og englænderne svarede igen med tre nætters bombardement af København de første septemberdage. Til slut måtte hovedstaden kapitulere og udlevere den hjemmeværende del af flåden. Terrorbombningen kostede omkring 1.600 mennesker livet og 300 ejendomme blev totalt ødelagt. Danmarks mulighed for at opretholde en position som maritim magtfaktor var borte sammen med den hjemmeværende del af flåden, som blev sejlet bort i oktober 1807. Overalt i verden blev handelsskibe under dansk flag opbragt og besætningerne interneret i engelske fængselskibe. Og for at fuldende katastrofen gik det sidste linjeskib, Prins Christian Frederik, til i kampen ved Sjællands Odde i 1808.

”Begrebet flådeeg – egetræ udset til skibstømmer – forbindes ikke mindst med englændernes ran af den danske flåde. Dog har det ikke sit udspring på dette tidspunkt, for egen havde været brugt til skibsbygning i århundreder. Skovrydning og stigende efterspørgsel skabte allerede tidligt frygt for råvareleverancerne og derfor blev der overalt i Europa fra 1500-tallet indført forordninger, der beskyttede egeskovene mod hugst og eksport. Samtidig blev der foretaget nyplantninger alene med henblik på skibsbygning. Systematisk udpegning af ege til flådebrug i privatskove kendes fra Frankrig i 1669, hvor flåden fik forkøbsret til kystnære ege”, fortæller Af Steen Bjerre, der er bestyrelsesformand for Tall Ship Aalborg Fonden – drivkraften bag restaureringen af det tremastede træskib LOA. Og han fortsætter:

”Herhjemme blev der også opereret med flådeeg før tabet af flåden, men det var denne begivenhed, der satte sikringen af egetømmer i system. Der gik kun få dage fra flåden var bortført til der var udstedt forbud mod udførsel af egetræ – og senere på året beslaglagde regeringen alt egetræ anvendeligt til skibsbygning, uanset om det var fældet eller stod på roden. Samtidig blev der plantet nye ege for at sikre landet forsyninger af egetømmer. Der gik imidlertid kun få årtier før man begyndte at anvende metal i skibsbygningen og da de nyplantede træer endelig var klar, var der ikke behov for dem – i al fald ikke til bygning af krigsskibe.”

På LOA Værft, hvor man er langt fremme i restaureringen af LOA, er der glæde over, at der blev plantet masser af egetræer i Danmark efter de skelsættende begivenheder i 1807. Steen Bjerre siger:

”Alt det rare træ kom ikke til at spille en rolle i genskabelsen af flåden, men nu sidder en lille del af flådegene i LOA. Vi har købt omkring 200 kubikmeter eg, der er hentet i Sønderjylland, på Fyn og i Slesvig-Holsten – altså også dansk område, da træerne blev plantet. Således kan vi altså, midt i al markeringen af englændernes flåderan, glæde os over, at flådens eg gør gavn – om end i en anden sammenhæng end oprindeligt tiltænkt.”